

תוכן העניינים

9	תודות
13	מבוא
	ספרות תיקוני הזוהר 13; המחקר הנוכחי: השכינה כציר מרכזי בספרות התיקונים 20
	שער ראשון
	מרכזיות השכינה ומעמדה העליון בספרות תיקוני הזוהר
45	בפתח השער
47	פרק 1: 'בראשית תמן בת' – מרכזיותה של השכינה בדרשות בראשית דרשות בראשית 50; 'בת תחילה' – מקומה של השכינה במערכת הספירות 58; אפיונם של תהליכי הבריאה – בין הזוהר לתיקונים 61; בראשית כמפתח לתפיסת התורה והעולם, עבר והווה, מיתוס וריטואל 64
67	פרק 2: השכינה – כוללת כול השכינה כעשר הספירות 68; השכינה – אתרוג, הדס, ערבה ולולב 70; השכינה כאילן הספירות 73; כוליות הטבע ורבגוניות הבריאה – ריבוי פניה של השכינה 76; פרה אדומה אשר אין בה מום – השכינה בין טוב לרע 78; השכינה וכוחות הרע – בין הזוהר לתיקונים 81; שלמות וחסרון בתפיסת השכינה 85
90	פרק 3: זיקת השכינה לעילת העילות ולספירות הגבוהות עילת העילות והשכינה 90; בין ר' דוד בן יהודה החסיד לבעל התיקונים: ספירת מלכות, כתר ועילת העילות 94; יחסי השכינה והספירות העליונות – חכמה ובינה 96; יחסי הספירות ועליית השכינה 100; מאפייניו של מיתוס עליית השכינה – סיכום 111
113	פרק 4: מרכזיות השכינה וזיקתה לעילת העילות – השלכות תאורגיות האדם בדמות השכינה 113; 'שורש הייחוד והאמונה' – הקריאה לייחד בשכינה 119
131	'אשרי מי שמשדל לדעת את השכינה' – מבט כללי

שער שני

'כַּצְפוֹר נוֹדְדַת מִן קְנָה' גלות השכינה והנדודים במחשבת בעל תיקוני הזוהר

137

בפתח השער

139

פרק 5: השכינה, הגלות והנדודים – בין הזוהר לתיקונים

מבוא: מושג 'גלות השכינה' – מספרות חז"ל לזוהר ולתיקונים 139; היחס לארץ ישראל ולגלות בזוהר ובתיקונים 143; זוהר איכה מול תיקוני הזוהר: בני בבל, בני ארץ ישראל ול"ו הצדיקים 151; זוהר איכה מול תיקוני הזוהר: הקרבה לשכינה ו'מדד הסבל' – זיכרון העבר לעומת חוסר האונים שבהווה 156; על השותפות עם השכינה בזוהר ובתיקונים 160; ערכה המיסטי והתאורגי של ההליכה בדרך – בזוהר ובתיקונים 162; לדמותו של בעל תיקוני הזוהר: ניעות, נון-קונפורמיזם ומקוריות יצירתית 164

168

פרק 6: 'כציפור נודדת' – דרשות הגלות המרכזיות של בעל תיקוני הזוהר

מאפיינים פואטיים וסגנוניים 169; השכינה כציפור נודדת – עיון בדרשה מתוך הקדמת תיקוני הזוהר 170; מצוות שילוח הקן – בבהיר, ברמב"ן ובגוף הזוהר 175; מצוות שילוח הקן, מטענה הרגשי והקשרה לגלות 178; מיתוס וריטואל: מרכזיותו של מיתוס הציפור הנודדת 182; 'לית אתר פנוי מניה' – האדם כבית לשכינה 185; 'דיו לעבד שיהא כרבו': תאורגיה של אמפתיה 188; המקובלים כנודדים עם השכינה – הגדרת נמעני החיבור 191; גלות ואלוהות נשית: חולשה, נוכחות תמידית ואהבת רחם 199

208

פרק 7: על גלות השכינה – חידושיו של בעל התיקונים

גלות השכינה – גלגולו של מיתוס 209; גלות כהעצמה תאורגית 210; גלות – כינון הזהות מחדש 211; חיים לימינליים עם השכינה בגלות – ספיות תאוסופית והיסטורית 212; על גלות השכינה ונפילתה – מיתוס וְרֵאִיָּה 214; גלות – התעלות או נדודים: אימהות מול שותפות זוגית 216; הגלות כלידה וכלידה עצמית 218; מקום קדוש – הגלות: כורח ובחירה 221; הקן – מקדש מעט, מבנה ארעי: פתרון לפרדוקס הגלות 224; החיבור כקן – מציאות וממשות 226; 'בהאי חיבורא יפקון מן גלותא' – החיבור כספר וכזיווג 229

233

הגלות ואי־דאל הנדודים – מבט כללי

שער שלישי

חיגרותה של השכינה

'רגלי השכינה' ונפילתה בגלות – דימוי מכונן ריטואל בתיקוני הזוהר

- 241 בפתח השער
- 243 פרק 8: מיתוס נפילת השכינה בדרשות התיקונים
'פרש רשת לרגלי' – ציון הנפולה במקרא ובחז"ל 244; רגלי השכינה מספרות חז"ל לספרות המיסטית 247; השכינה כרגלי האלוהות או דמות בפני עצמה 250; השכינה הנופלת בספרות התיקונים – הרחבת המיתוס 252; המחזה תאטרלית – לדמותה הפרסונלית של השכינה 256; בת ציון והשכינה – ממטפורה למיתוס 258; נפילת השכינה והשלכת הלוחות – בין הזוהר לתיקונים 259; השלכות תאורגיות של תפיסת השכינה הנפולה בגלות 265; פרקטיקות להעמדת השכינה: תפילת עמידה – הזקיפה בשם 267; הקמת השכינה – ארוטיות מול בניות 269; 'סביל לשכינתא': נשיאת השכינה 271
- 273 פרק 9: 'רגלי השכינה' כדימוי מכונן אתוס – עיון בסיפור 'בעל הקבין'
תיקון סט: מעשה בבעל קבין 273; מאפייני הסיפור וסמליו 276; 'ואנן בהאי ארעא כלהו אזלינן בעלי קבין' – לדמותו של החיגר 279; חיגרותה של השכינה 279; Imitatio Dei – חיקוי הגוף האלוהי 283; רפואתה של השכינה – לימוד הסוד 284; סוד ההבלים – הסיפור, הדרשה והשכינה 286; מיהו 'בעל הקבין'? 290
- 293 פרק 10: תאורגיה ותיקון – דגמים שונים במחשבת בעל התיקונים
החיגרות וסמליותה עבור המקובלים 293; אמפתיה וחיקוי: המקובל כחיגר 294; התיקון: המקובל בעל הרגליים 296; בין תיקון חלקי לתיקון מלא – משה כגואל והמקובלים 299; 'מה יפו פעמיך בנעלים' – תיקון ריטואלי מול תיקון עתידי 300; רגלי השכינה – ממיתוס לריטואל, בין דרשה למציאות 303
- 307 לדמותה של השכינה: תאורגיה ופואטיקה סיפורית – מבט כללי

שער רביעי

שיעור קומתה של השכינה בספרות תיקוני הזוהר

- 311 בפתח השער
- 317 פרק 11: היעדר קומת השכינה בזוהר
סוד דיוקן איברי הנקבה 317; שיעור הגוף והגלות – משך הזמן והמקום 319; חסרונה של קומת הנוקבא באדרות 321; הסברים אפשריים להיעדר שיעור קומה נקבי 322; על המונח 'שיעור קומה' 323
- 327 פרק 12: שיעור קומת השכינה – עיון בתיקון ו שבסוף תיקוני הזוהר
מסגרת הדרשה – פתיחה וסיום 328; איברי השכינה בתיקון ו 331;
הכלה יוצאת בקישוטיה 358
- 361 פרק 13: מאפיינים, השפעות והשוואות להעמדת דמותה של השכינה
שיעור קומתה של השכינה: מאפיינים פואטיים 361; השפעת האדרות על שיעור קומתה של השכינה בתיקוני הזוהר 364; המרת תמונות זכריות לתמונות נקביות 365; דמותה של השכינה – בין בעל התיקונים לר' יוסף הבא משושן הבירה 374; יחסי הדמויות האלוהיות: נוקבא – זעיר – עתיקא 380
- 382 פרק 14: תפיסת שיעור הקומה של בעל התיקונים
שיעור קומת השכינה – חזרה למיתוס הזיווגי 382; תפיסת שיעור הקומה התיקונית: היא – 'שיעור' והוא – 'קומה' 385; שיעור קומת השכינה כתמונה משיחית 393
- 398 שיעור קומת השכינה מראשית עד אחרית – מבט כללי
- 401 סיכום – אוהבי השכינה: מדלות לארגמן בוחק
- 405 אחרית דבר
לדמותה של השכינה בספרות תיקוני הזוהר 405; סגנון ספרות התיקונים:
צורה ותוכן 418
- 429 רשימת ספרות וקיצורים
- 467 מפתחות